gemeente Berkelland

Zaaknummer	:	827393
Raadsvergadering	:	**21-11-2023**
Onderwerp	:	**Tweede Bestuursrapportage Fijnder 2023**
Collegevergadering	:	17-10-2023
Portefeuillehouder	:	Wethouder G.J. Teselink
Steller	:	Hoegee, Susan van, Team Advies sociaal domein tel. :

Te nemen besluit
1. Instemmen met de tweede bestuursrapportage 2023 Fijnder en hierop geen zienswijze indienen.
2. De begrotingswijzigingen uit de tweede bestuursrapportage Fijnder verwerken in de begroting 2023 van Berkelland.
3. Mutatie naar aanleiding van de definitieve BUIG meenemen in de begrotingswijziging.

Waarom dit voorstel en wat is het effect
Op 12 september 2023 heeft de Gemeenschappelijke Regeling Fijnder de Tweede Bestuursrapportage 2023 aangeboden.
Uw gemeenteraad wordt met de bestuursrapportage geïnformeerd over de onderwerpen met inhoudelijke- en/of financiële ontwikkelingen. Deze ontwikkelingen worden aan de hand van de operationele doelstellingen uit de begroting 2023 weergegeven. De begroting van Berkelland sluit aan op de begroting van Fijnder.
Het Algemeen Bestuur van Fijnder ontvangt graag de zienswijze van uw gemeenteraad voordat zij op 18 december 2023 een besluit neemt over de begrotingswijzigingen naar aanleiding van deze rapportage.

Argumentatie
1.1 De tweede bestuursrapportage 2023 Fijnder geeft geen aanleiding tot het indienen van een zienswijze.
Wij noemen hieronder per programma de belangrijkste inhoudelijke en financiële ontwikkelingen.

Programma Werk en Activering
Het project Taal- /Jobcoaching is gestart per 1 november 2022 en heeft een looptijd van anderhalf jaar. Er zijn per 30 juni 2023 27 cliënten die actief begeleiding ontvangen van de Taal-/jobcoach en vijf potentiële cliënten zijn in beeld. Bij elf deelnemers van het project is doorstroom naar hogere doelgroepen dan wel uitstroom bereikt.

Voor de continuering van het regionale scholingsfonds Opijver is aan alle samenwerkingspartners in de regio gevraagd een bijdrage te leveren aan de benodigde (co)financiering om het scholingsfonds te kunnen continueren tot 1 mei 2024. Dit om tegemoet te komen aan de fors toegenomen vraag naar scholing en ontwikkeling onder inwoners (werknemers en werkzoekenden) in de Achterhoek. Ook aan de acht Achterhoekse gemeenten is deze cofinancieringsbijdrage gevraagd voor de benodigde middelen van € 780.000. Voor de gemeente Berkelland komt de eenmalige bijdrage uit op een bedrag van € 22.011.

In te vullen door Griffie:

Commissievergadering
Afhandelingsvoorstel voor raad:
0 hamerstuk
0 bespreekstuk
0 anders, nl

Raadsvergadering
0 zonder hoofdelijke stemming
0 met algemene stemmen
0 stemmen voor, stemmen tegen
0 aangenomen
0 verworpen

De taakstelling beschut werk 2023 is voor de gemeente Berkelland vastgesteld op 23 fte. Bij gemeente Berkelland is de taakstelling ingevuld. Dit betekent dat er een wachtlijst is ontstaan van vijf inwoners binnen de gemeente Berkelland. Voor deze inwoners wordt ter overbrugging een passend traject ingezet. De prognose is dat deze wachtlijst verder zal oplopen. Omdat er weinig toekomstperspectief kan worden geboden aan de kwetsbare doelgroep uit de gemeenten Berkelland en Oost Gelre die op de wachtlijst staat, is het Dagelijks Bestuur een lobby gestart richting het Rijk. Inzet van de lobby is een herijking van het verdeelmodel van de taakstelling en de hoogte van de begeleidingsvergoeding. Minister Schouten heeft in een kamerbrief van 6 juli jl. een aantal aanbevelingen gedaan, waaronder een andere verdeling van het aantal plaatsen beschut werk per 1 januari 2025.

Voor de tweede helft van 2023 is er, net als voor de eerste helft van 2023, sprake van een verhoogde taakstelling te huisvesten statushouders. Voor de gemeente Berkelland betekent de taakstelling voor het tweede halfjaar 68 te huisvesten statushouders. Dit leidt ook tot een hogere inzet vanuit Fijnder en daarmee een aanpassing van de begroting. Daarnaast is het takenpakket bijgesteld op basis van de periodieke evaluatie met de gemeenten. Onder andere is de coördinerende rol die Fijnder heeft bij de huisvesting van statushouders nu onderdeel geworden van de businesscase. De hiervoor opgenomen kosten vallen vrij in de uitvoeringskosten van programma Inkomen. Financieel per saldo is er een verhoogde bijdrage van € 14.000 in 2023. De kosten voor de uitvoering van de Z-route worden met ingang van 2024 aan de begroting toegevoegd.

Met de start van het werkleerbedrijf lag er de ambitie om een doorgaande lijn van voorliggende arbeidsmatige dagbesteding tot regulier werk binnen Fijnder te realiseren. Vanaf 1 maart 2023 is hier verder invulling aan gegeven door de inrichting van de voorliggende ontwikkelingsgerichte arbeidsmatige dagbesteding. In de werkplaats kan op allerlei verschillende manieren gewerkt worden aan het opdoen van werkervaring en ontwikkelmogelijkheden. In de businesscase die is opgesteld in afstemming met de gemeenten is uitgegaan van tien cliënten per gemeente. Er zijn twee aanmeldingen. Aangezien het aantal aanmeldingen nog achterblijft bij de verwachting wordt de komende periode nogmaals ingezet op de samenwerking tussen de consulenten van Fijnder en de WMO-consulenten van de drie gemeenten. Per saldo is de bijdrage voor dit product verlaagd met € 81.000.

Financieel zien we per saldo een hogere bijdrage op dit programma van € 8.000.

Programma Inkomen
Dit jaar is er een verhoogde instroom met name vanuit asielzoekerscentra. Dit is het gevolg van de oplopende taakstelling die gemeenten hebben in het huisvesten van statushouders. De instroom vanuit AZC’s ligt in het eerste halfjaar 2023 drie keer zo hoog als vorig jaar. Respectievelijk 51 cliënten in 2023 afgezet tegen de 17 ingestroomde cliënten in het eerste halfjaar van 2022. De gemeenten hebben voor het tweede halfjaar een hogere taakstelling voor het huisvesten van statushouders. Dit zal ook leiden tot een verdere bestandstoename bij Fijnder. De moeilijk bemiddelbare doelgroep blijft deels uitkeringsafhankelijk. In het eerste halfjaar steeg het aantal uitkeringen met 3,1% ten opzichte van eind 2022. Dit tegen de verwachting van het CPB (Centraal Economisch Plan, maart 2023) in, waarbij geraamd werd dat het aantal uitkeringen in 2023 met 1,4% zal dalen.

Vanaf 2022 is de Regeling opvang ontheemden Oekraïne van kracht. De Oekraïners verblijven in gemeentelijke opvanglocaties of in particuliere opvanglocaties. Fijnder verstrekt vanaf 1 februari 2023 het leefgeld aan rechthebbenden in de gemeente Berkelland. Op 30 juni 2023 werd er leefgeld verstrekt aan 51 huishoudens in de gemeente Berkelland.

De uitkeringsnormen volgen de ontwikkeling van het wettelijk minimumloon. Naast de indexatie per 1 januari 2023 met 10,15% worden de uitkeringen per 1 juli geïndexeerd met 3,13%. Deze indexatie en de bijstelling van de raming van de bestandsontwikkeling leidt tot een bijstelling van de lasten voor de inkomensvoorziening. De definitieve budgettoekenning voor de gemeenten vindt plaats in de septembercirculaire. Onderdeel van deze budgettoekenning is de compensatie voor de indexaties.

Financieel per saldo wordt de bijdrage op dit programma € 167.000 hoger ten opzichte van de begroting van Berkelland.

Programma Ondersteuning
De energietoeslag 2022 is aan 1.897 huishoudens in Berkelland uitgekeerd. Daarmee is 91% van het aantal huishoudens met een norminkomen van 120% bereikt. Het budget is voor Berkelland toereikend om zowel de energietoeslag als de uitvoeringskosten te dekken. Op woensdag 3 oktober heeft de Eerste Kamer ingestemd met het verstrekken van een eenmalige energietoeslag. Dit voorstel geeft gemeenten de bevoegdheid om in het jaar 2023 via de categoriale bijzondere bijstand een eenmalige energietoeslag van maximaal 1300 euro toe te kennen aan huishoudens met een inkomen op of net boven het sociaal minimum. Op dit moment wordt geen begrotingswijziging opgenomen, omdat lang onduidelijk was wanneer de regeling van start zou gaan. Dit kan in de jaarrekening van Fijnder leiden tot een begrotingsoverschrijding. De gemeenten Berkelland hanteert voor de energietoeslag 2023 een inkomensgrens van 120% van de geldende bijstandsnorm.

Financieel per saldo is er een verlaagde bijdrage van € 101.000.

Programma Overhead en algemene kosten / Bedrijfsvoering
Eind 2023 zal voor het onderhoud van het pand een onderhoudsvoorziening worden gevormd. Hiertoe is aan een externe partij opdracht gegeven om een meerjarig onderhoudsplan op te stellen. De eventuele financiële gevolgen worden verwerkt in de Eerste Bestuursrapportage 2024.

Fijnder ervaart de gevolgen van de krapte op de arbeidsmarkt voor haar personele bezetting. Om de ontwikkeling naar een volwaardig werkleerbedrijf te kunnen doorvoeren zijn in de Eerste Bestuursrapportage 2023 een aantal formatieve wijzigingen geraamd. Deze wijzigingen zijn door bovenvermelde reden nog niet gerealiseerd. Daarnaast blijft het aantal aanmeldingen binnen de arbeidsmatige dagbesteding achter bij de verwachting. Per saldo wordt het personeelsbudget afgeraamd met € 350.000, waarvan € 60.000 binnen de uitvoeringskosten van programma Werk en activering, € 81.000 binnen de kosten voor de arbeidsmatige dagbesteding en € 209.000 binnen programma Overhead en algemene kosten.

Per saldo is de bijdrage € 81.000 lager ten opzichte van de begroting van Berkelland.

Kanttekeningen en risico's
De geraamde nullijn bestandsontwikkeling kan niet gerealiseerd worden.
Fijnder-breed is de verwachting dat er eind 2023 een bestandstoename zal zijn van 3,3%. Dit is afwijkend van het landelijke beeld, waarbij uitgegaan wordt van een daling van 1,4%. Het is de ambitie is om het weer terug te dringen, maar een stijging of een daling is nu moeilijk te voorspellen.
In de afgelopen jaren is het bestandsvolume in het werkgebied van Fijnder ieder jaar - sterker dan de landelijke ontwikkeling - gedaald. Vanaf 2023 is een kentering zichtbaar en is sprake van een stijging. Hieruit volgt dat de in de begroting 2023 gehanteerde nullijn niet realistisch is. De uitstroom naar werk ligt op een vergelijkbaar niveau als in 2022. De instroom vanuit de WW ligt hoger dan voorgaand jaar, dit duidt op een grotere mismatch tussen vraag en aanbod. Daarnaast is de instroom vanuit AZC's drie keer zo hoog als voorgaand jaar. Deze doelgroepen kennen een langere verblijftijd in de uitkering. Voor veel cliënten leidt werkaanvaarding niet tot volledige uitstroom uit de uitkering.

Financiën
De bijdrage aan Fijnder neemt toe met in totaal € 17.000. De belangrijkste oorzaak is de stijging van het aantal bijstandsgerechtigden. 3,3% meer bijstandsgerechtigden voor de gemeenten Winterswijk, Oost Gelre en Berkelland tezamen en 3,1 % specifiek voor de gemeente Berkelland. Dit maakt dat de geraamde nullijn niet gerealiseerd kan worden.

Tegelijkertijd stijgt de Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG) met € 61.000. Per saldo is er een voordeel van € 44.000. Dit saldo wordt toegevoegd aan het algemeen saldo van de gemeente.

Samengevat is het financieel beeld als volgt:
We maken bij de Baten van Fijnder (bijlage blz. 32) onderscheid tussen 'bijdragen' en de overige Baten. De bijdragen zijn in totaal € 16.496.000 en de overige Baten bedragen € 2.959.000. Dat maakt het totaal aan Baten € 19.455.000.

De tweede bestuursrapportage 2023 van Fijnder leidt tot de volgende (aangepaste) bedragen in de gemeentelijke begroting voor Fijnder.

Programma Werk en Activering € 5.250.000
Programma Inkomen € 8.570.000
Programma Ondersteuning € 1.678.000
Programma Overhead en algemene kosten € 2.235.000
WSW Detacheringen - € 1.237.000

Totale afwijking vanuit de programma's is € 17.000. Dit is een verhoogde bijdrage ten opzichte van de begroting Berkelland. Dit maakt het noodzakelijk om de bijdrage aan deze programma's te verhogen binnen de begroting

VN verdrag rechten van mensen met een beperking
Uitvoering van de Participatiewet draagt er aan bij dat mensen mee kunnen doen in de samenleving. Inwoners worden zoveel mogelijk geholpen om aan het werk te gaan en/of financieel ondersteund.

Communicatie
De Gemeenschappelijke Regeling Fijnder is sinds 1 januari 2022 van start om voor de gemeenten Berkelland, Oost Gelre en Winterswijk onder andere de Participatiewet uit te voeren. De dienstverlening die Fijnder biedt, richt zich vooral op de ondersteuning van werkzoekenden bij het vinden van werk, het verstrekken van uitkeringen voor levensonderhoud, uitvoering van (nieuw) beschut werk, het verstrekken van bijzondere bijstand en de meedoenregeling voor kinderen.

Initiatief, participatie en rol gemeente
De Gemeenschappelijke Regeling Fijnder voert voor de gemeenten Berkelland, Oost Gelre en Winterswijk de Participatiewet uit. De wethouders met de portefeuille Participatiewet uit het college van burgemeester en wethouders zijn afgevaardigd in het Algemeen Bestuur van Fijnder.

Planning en evaluatie
De tweede bestuursrapportage 2023 wordt vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur op 18 december 2023. Uw gemeenteraad wordt gedurende het begrotingsjaar onder andere geïnformeerd door middel van kwartaalrapportages.

Alternatieven
Niet van toepassing

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester,

drs. G. Koudijs. drs. J.H.A. van Oostrum.

Raadsvergadering : 21-11-2023

De raad van de gemeente Berkelland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 17-10-2023;

b e s l u i t :

1. Instemmen met de tweede bestuursrapportage 2023 Fijnder en hierop geen zienswijze indienen.
2. De begrotingswijzigingen uit de tweede bestuursrapportage Fijnder verwerken in de begroting 2023 van Berkelland.
3. Mutatie naar aanleiding van de definitieve BUIG meenemen in de begrotingswijziging.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 21-11-2023

de griffier, de voorzitter,

Toelichting raadsvoorstel

Onderwerp : Tweede Bestuursrapportage Fijnder 2023

Niet van toepassing